

Egyre több a szállítanivaló

A TOT elnökségi ülése

A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium vezető munkatársai és a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa elnökségének tagjai — dr. Romány Pál miniszter és Szabó István elnök vezetésével — szerdán a TOT székházában megvizsgálták az időszerű agrár- és szövetkezetpolitikai, valamint gazdasági kérdéseket, és megtárgyalták az együttműködés eddigi tapasztalatait és jövőbeni feladatokat.

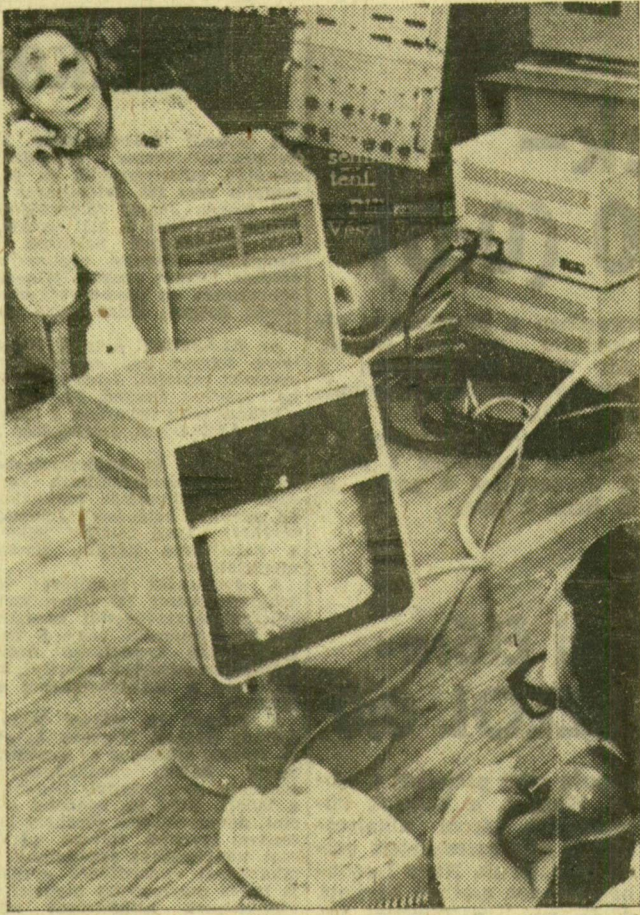
Ugyancsak tegnap tartott ülést a TOT elnöksége, Szabó István elnökletével. Megtárgyalta a termelőszövetkezetek szállítási-ananyagmozgási helyzetét és a teendőket, összefüggésben azzal, hogy egyre nő a mezőgazdasági szállítás. (Számítások szerint idén 150 millió, az V. ötéves terv időszakának végén pedig már mintegy 200 millió tonna anyagot és terméket kell többször is megmozgatni az üzemekben.)

Az elnökség megállapította: a térszek összes gépi kapacitásának 40 százaléka a belső anyagmozgáson dolgozik. Az elmúlt öt évben a közös gazdaságok tehetgépkocsi-parkja 9700-ról 14 ezerre nőtt, és javult a kocsi-park műszaki állapota. A műszakilag elhasznált, gazdaságtalan üzemeltetési teherautókat — a rendelték megfelelően — időközben kicserélték, csaknem ötezer teherautó jutott erre a sorsra. Pótlásuk azonban gondot okoz a térszekben, mert a kereskedelem az igényeket sem mennyiségileg, sem választékában nem tudja maradéktalanul kielégíteni.

A szállítás gépesítésével az anyagmozgás, a rakodási gépesítése nem tartott lépést, emiatt a közös gazdaságokban sokan nehéz fizikai munkát végeznek. Nem kielégítőek az üzemek útviszonyai sem, szilárd burkolatú utak építésére ugyanis az elmúlt években csak minimális lehetőség nyílt, meglevő földutakon pedig nem lehet gazdaságosan kihasználni a korszerű szállítóeszközöket.

Az elnökség felhívta a figyelmet arra, hogy a következő években a termelés gazdaságosságát szorosan összefüggő szállítási-ananyagmozgási fejlesztést meg kell gyorsítani: a program segítségével a TOT ajánlást ad a termelőknek.

Az elnökség megtárgyalta a halászati termelőszövetkezetek helyzetét is.

Video-telefon Hallható és látható

A Posta Kísérleti Intézetben most ismerkednek egy japán gyártmányú technikai érdekességgel, a videotelefonnal. A berendezés segítségével úgy lehet telefonálni, hogy a beszélők kis képernyőn egymás arcát is láthatják. A tervek szerint a jövő évben a posta Budapesten felszereli az első állomását, hogy az érdeklődők megismerkedhessenek a technikai újdonsággal.

Eredmények és tervek

Új lendület a pusztaszeri Hétfvezér Tsz-ben

Pusztaszer termelőszövetkezetének gazdálkodásában a hetvenes években törés következett be. A három térszek egyesülés után sem tudott megbirkózni a nehézségekkel, a növekvő terhekkel. Széthúzás, vita, elkedvetlenedés jellemezte a közös gazdaságot. A hullámvölgyből mégis sikerült a kiutat megtalálni. Ma már fellélegezve, megkönnyebbülve gondolhatnak vissza vezetőik és tagok a nehéz időszakra. A gazdálkodásban első jelentős változás 1972-ben mutatkozott, s azóta a grafikonokról egyenletes emelkedés olvasható a szövetkezeti vagyion, az átlagos munkabér, és a termelőszövetkezet jövedelmének alakulásában. Az eddigi eredményekről, az elkövetkező tervekről Gruber János elnök és Apró Ferenc párttitkár tájékoztatót.

— Első gondunk a tagság és a vezetés között megromlott viszony helyreállítása volt. Ezért a szövetkezeti demokráciáról nemcsak beszéltünk, hanem a valóságban is alkalmaztuk. A nyílt hang, az őszinte vélemény, a törvényes rend és tisztesség munka lett általános — kezdte el Gruber János.

— A három termelőszövetkezet tagságának egymás elleni hangulatát is le kellett győzni. Még a közgyűléseken

is külön-külön ültek le az emberek, s a volt saját térszek-területeken akartak csak dolgozni. Sok munkánkba tellett, míg sikerült a feszültséget elsimítani — folytatta Apró Ferenc.

— Milyen gazdasági intézkedéssel kezdte az új vezetőség munkáját?

— Első lépésként a részes művelést szüntettük meg — mondja Gruber János —, mert ez bérfeszültséget és ellentétet szült. Emiatt termelészerkezetünket is átszerveztük. Négy fő nővényttermelési vonalunk lett: a gabona, a szőlő és a zöldség, a fűszerpaprika és a takarmánytermesztés.

— Hasznos lépés volt az elavult géppark felújítása, korszerűsítése és a jobb agrotechnika alkalmazása is — tette hozzá Apró Ferenc.

— Milyen a kapcsolat vezetőik és tagok között?

— Bizalommal figyelték munkánkat, s határozathozatal előtt mindenkit tájékoztattunk, így észrevételbe vontuk az embereket a döntésekbe. — Ez Gruber János véleménye. — Emellett sikerült a szakmunkásgárdát helyből biztosítani. A térszek-tagok gyerekei, akiknek segítettünk is az iskolázásban, ezek jöttek vissza, s dolgoznak nagy lelkesedéssel és energiával. A fiatal szakembereknek önállóságot ad-

tunk, s a sok ötlet és tett-vagy így felszínre juthat. Ezzel erősödik a gazdaságunk. Egészséges versengés alakult ki közöttük, s hogy ezt tovább ösztönözzük, önálló ágazati elszámolás bevezetését tervezzük.

— A párt a gazdasági javaslatokat rendszeresen véleményezte, elmarasztalta, vagy segítette a kivitelezést. Elmondható, hogy jó az összhang a párt- és a gazdasági vezetők között. Az alapszerveink átérzik a feladatokat és nagy hozzáértéssel adnak segítséget munkánkhoz — válaszolt a kérdésre Apró Ferenc.

— Néhány elképzelés a jövőről? — kérdezem az elnököt.

— 1980-ig 70 millió forintot beruházást tervezzük. Ez a saját erő és az állami támogatás együttes összege. Legjelentősebb a paprikaszárító elkészítése, melynek energiaforrása földgáz lesz. Ezt a beruházást a paprikafeldolgozó vállalattal közösen végezzük. Szerepel természetesen az erdőtelepítés is. Szeretnénk a gépesítés fokát is tovább növelni. A meliorációs munkákkal a változatos talajviszonyokon kívánunk majd javítani, az úthálózat megjavítása, illetve továbbbepítése pedig a korszerű és gazdaságos szállítás alapfeltétele.

— Helyzetünk stabil — vette át a szót a párttitkár. — Tartalékaink vannak, s minden tervünk jól megalapozott. A szocialista brigádmozgalom teljes kifejlődését is várjuk a következő évektől. Jelenleg is van már három. A háztáji segítségére, támogatására külön agronómust állítottunk be. Különösen a tej, a szarvasmarha és a sertésnevelést, valamint a fűszerpaprika-termesztést kívánjuk szorgalmazni.

A gazdálkodás eredményessége ma már jó hangulat, kellő összefogás, szervezett irányítás nélkül elképzelhetetlen. Úgy tűnik, a történelmi nevezetességű Pusztaszeren a fejlődés egyenletes, eredményeik példásak. Nagyon sok gazdaságban hasonló alapállásból kellene elkezdni az új ötéves tervet. Csak addig kell nyújtózni, amíg a takaró ér. Ez eredményesebb gazdálkodáshoz vezethet, mintha elérhetetlen álmoképeket kergetnének.

Radics Ferenc

Társadalmi tudat, köznapi tudat

Mi van a tudatban? — teszi fel néha magának a kérdést egy-egy meglehetősen, újszerű — vagy makacsul kitartó — magatartás vagy vélemény kapcsán az ember. Hol úgy tűnik: mennyire elmaradt, mennyire konzervatív ez a tudat. Aztán pont fordítva: honnan, hogyan kerülnek ezek a soha nem látott, soha nem tapasztalt tartalmak — ötletek, vélekedések, gondolatok — a tudatba? Nem új a benyomás a tudat kettősségéről: hol a múlthoz kötődik, hol pedig elrugaszkozik, nemhogy a múlttól, hanem jelenünktől is. Hol „elmarad”, hol „előretörek”. Vagy nem akar változni, vagy úgy változik, hogy abban biztos eligazodások alig lehetők fel.

Mi minden van a társadalom tudatában? Definíció helyett kezdjük el felsorolni. Szokások és normarendszerek. (Vonatkozhatnak ezek az erkölcsre, az ízlésre, a divatra, a fogyasztásra, az életmódra.) Vannak benne hirtelen támadt hiedelmek és igencsak stabil beidegződések, közhangulatok és előítéletek. (Vonatkozhatnak ezek politikai helyzetre, embercsoportokra, intézmények, országok, népek, nemzetiségek megítélésére.) Már itt látható: a társadalmi tudat olyan gyűjtőmedence, amelyben az ismeretek, a vélekedések nem a valóság fényképszerű másolatai. A normákba, a beidegződésekbe, az előítéletekbe belejátszik a hagyomány, belejátszanak érzelmeink, belefolyanak a társadalmunk vezetésére hivatott intézmények és tömeghírközlő szervek. Valamennyien már értelmezett formában bocsátják rendelkezésünkre életünk szűkebb és tágabb társadalmi képét, amelyet saját magunk újabb értelmezések tárgyává teszünk. A lényeg mindenképpen az, hogy a társadalmi tudat — amely a társadalmi lét valamilyen kifejeződése — soha nem olyan „egy az egyhez” „képezi” le a valóságot, mint a fényképezőgép. Miért? Mert a társadalmi tudat meg van terhelve, időnként túl van zsúfolva a múltból, a történelemből, más társadalmi helyzetekből átörökölt vagy átvett tartalmakkal. Oly annyira, hogy ezek — mint előítéletek, mint jelképek, szimbólumok, mint tekintélytisztelt, mint erkölcsi beidegződések — esetenként el is takarhatják a társadalmi jelenséget. Ami arra mutat, hogy a társadalom tudatának bizonyos mértékben önálló élete, belső, sajátos törvényeknek engedelmeskedő folyamatossága van. Mászóval, a társadalmi tudat megőrző jellegű: őrizi az egyszer már megtörténtet, s azt esetenként „nem oda illő” módon tükrözteti.

Az ebből adódó visszás helyzetek, a tudat és a lét időnként szemet szűrő meg nem felelése azonban bizonyos pozitívumot is hordoz: a társadalmi tudat megőrző jellege teszi lehetővé, hogy tudatosítsuk az időt, hogy kifejezzük és aktualizáljuk azt, ami a múltban történt, ahol nem lehetünk jelen, amit nem élhettünk át saját élményünkünként. A történelmi korszakok, a történelmi időbeliség jelentkezik ezért a társadalmi tudatban, amikor az „nem felejt”, nem hajlandó „megtörténtként” letudni eseményeket, amikor tanulságosnak vél és aktualizál mások által átélt tapasztalatokat, amikor „makacs”, „konzervatív”, nehezen változó.

Megmozdításához ezért — legalább ennyi kézenfekvő — az emberi életfeltételek radikális megváltoztatása kívánatik meg. És ne felejtjük: a társadalom tudata nemcsak a múlt szöcsöve. Epp így tartalmazhat és tartalmaz is valóságként számon tartott híradásokat, tényként elfogadott előrejelzéseket a társadalom jövőjéről. A társadalmi tudat jövőt előre jelző jellege megint csak lehet nagy pozitívumok és visszasságok forrása. Pozitívum; hogy a társadalom tudata képes „leképezni” a jövőbeli, még meg nem történt, hogy a tudományos valóságmegismerés segítségével hipotéziseket alkosson, hogy következtessen a várhatóra, hogy közelbe hozza és kikalkulálja a lehetőségeket. De ez a sajátossága vissza is üthet: a társadalmi tudat — miközben kifejezi a jövőbeli, még meg nem történtet, a várható, az esedékest —, ezt időnként behelyettesíti az adott valóságba. Az egyelőre csak ésszel elgondolható jövő megjelenik, mintha már lenne. Jövő és jelen ebben az esetben azonos valósággá válnak; a még soha nem volt világot elkezdik aktuálisként, jelenvalóként számon tartani; vagyis a jövő felől tudunk be a tudatba olyan tartalmak, amelyek el akarják, vagy eltorzítják a tudat elé álló jelenségeket.

És ez még nem minden. A valóság „tisztá” tükrözése azért sem valósulhat meg egykönnyen, mert az, ami tükrözi, a tudat, maga is aktív. Az egyszerű tükrözéséből soha nem képes a valóságot más és más arányokban mutatni. Az emberi tudat viszont aktív, képes — önerejéből — kinyitni és bezárulni, a valóságot különbözőképpen tükrözni.

Ezen a ponton azonban áttérünk a tudat köznapi nevezhető világába. A köznapi tudat az egyes emberek konkrét élethelyzeteinek és társaskapcsolatainak tudata. A társadalmi tudat erre a szintre az emberi viszonylatrendszerek közvetítésével, felerősítve vagy gyengítve jut el. Eppen ezek a közvetítőrendszerek — család, munkahely, baráti társaság, egyéb kapcsolatok — teszik lehetővé, hogy az emberek köznapi tudata megintcsak bizonyos fokú önállóságot, öntörvényűséget, „söt”, „védettséget” tudjon magának teremteni a széles értelemben vett társadalmi tudattal kapcsolatos hatásaival szemben. A köznapi tudat a társadalom alapegységeinek (család, munkahely stb.) beiktatásával tudatosítja a társadalmi összefüggéseket, az ember csak ezek szövevényébe ágyazódva találkozhat „a” társadalommal és „a” társadalmi tudattal. És így termeli újja azt — miközben a tudomány, a tudományos ismeretterjesztés, a köznapi életbe betörő objektív összefüggések jövőtől valóban vissza is tükrözi. Hiszen csak a visszautörés révén lehet zökkenőmentesen — vagy legalábbis kevés zökkenővel — működtetni magát a társadalmat, lehet kitűzni történelmi irányokat és megközelíteni történelmi célokat.

RAPP ZSOLT

Ki termel több és jobb tejet?

Versenyben az állattenyésztők

A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium termelési és műszaki fejlesztési főosztálya az MSZMP XI. kongresszusán megjelölt irányelvek figyelembe vételével országos tejtermelési versenyt hirdetett meg 1976-ra az állami gazdaságoknak és termelőszövetkezeteknek. A verseny célja, a gazdaságos tejtermelés fokozása, a lakosság tej- és tejtermékigényének zökkenőmentesebb biztosítása érdekében. A nagyüzemek mellett a háztáji és kisegítő gazdaságok is részt vehetnek a versenyben. A megyei és országos értékelés után a minisztérium a legjobb eredményt elérő üzemeket jelentős pénzjutalomban részesíti. A verseny 1976. december 31-ig

tart s a következő év első negyedévében kerül sor az értékelésre. Először a megyei tanácsok gyűjtik be az elért eredményeket és döntenek több társadalmi és hivatalos szerv bevonásával a sorrendről. A legjobb eredményeket elért gazdaságok jogot nyerne az országos versenyben való részvételre. Már a megyében is lesznek díjak, ezt a megyei tanács biztosítja, melyet a MEM 150–200 ezer forinttal még kiegészít.

A megyei és országos versenyben több kategóriában lehet helyezést elérni. Az egy tehénre eső legnagyobb tejjhozam legjobb eredményére 100 ezer, 100 hektár területre jutó legjobb tejter-

melő gazdaság 80 ezer, és az elmúlt évhez képest a legnagyobb mértékben emelkedő tejtermelésű nagyüzem 80 ezer forintot kap. Az első díjak mellett a helyezettek is magas pénzjutalomban részesülnek. A tejtermelési nagydíjat a három kategóriában legjobb eredményt elért állami gazdaság, termelőszövetkezet nyerheti el. Ez 150 ezer forintot jelent a győztesnek.

Csongrád megyében is kedvező visszhangra talált a verseny meghirdetése, s a különböző kategóriákban két állami gazdaság és 14 termelőszövetkezet küldte el nevezését a megyei tanácsnak. Öröndetes, hogy közel 100 kisgazdaság is bejelentette versenyzési szándékát.